

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvétel:	
Égész évre	18 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben hasznos fordva:	
Égész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Égész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a hétfő és
Szombat utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésénél
vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Működésének és hirdetésének a
kiadóhivatalban intézendők.

Egyes számok ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 4.

Akasztottak.

Talán külön kocsikat kellett csatolni a Kolozsvár felé menő vonatokhoz, annyi riporter siet oda s a lapok hasábjait tartanak fenn a tudósítások számára, olyan öles referádák készülnek, mert hát kérem akasztottak Kolozsvárt.

Meg van már is írva minden szava, mozdulata az elítéltnél s az a kapkodás is, hogy a védőügyvéd táviratoz a királyhoz, Mária Valériához, sőt Majláth püspökhez is kapkod, ki a királynak kedves embere.

Csak 40 embert bocsájtanak a kivégzéshez és mégis százezernyi tömeg fogja látni képen és olvasni alcizmezve és hosszú lére eresztve ezt a kivégzést.

Mire való mindez? Nem undok szenzáció hajhászás ez? Az ítélettel be van fejezve az elítélt ügye, a keserves aktust lehető diszkrétan hajtja végre a törvény, miért kapja le a sejtő azt a kendőt az elítélt arcáról, melyet a hóhér irtalma dob reá? Miért mártogatja tintába azokat a rángatózó tagokat, miért babrál együtt Bali Mihályval?

Undorító szenzáció vadászás az, melyhez méltó muzsika az az asszonyos nyafogás, a mit a humanizmus limonádéjától dobogtatott szívek sóhajtoznak az ég felé a rettenetes kivégzés miatt.

Furcsa állat ez a mai humanizmus.

A lutrit államosítja, uzsora-törvényt nem csinál, az egzekválást az utolsó falatig foganatosítja, a börzei, lóversenyi

rendszeres kirablást elnézi, egész falvakat egyszerre enged a jog nevében koldussá licitáltatni, választásoknál közé lövet a polgárok, asszonyok és gyerekek közé egy izgága nagytorku jelölt érdekében.

Ez mind nem bántja, de megrendül áldott jó szíve egy akasztófára valónak helyre jutásakor.

Mit tegyen hát a bűnösökkel a társadalom?

Franciaországnak meghasadna a szíve, ha valakit meg kellene ölnie. Eleget ölt a konvent idején, most elküldi az Ördög-szigetre s nyugodt humanizmussal veszi tudomásul, hogy két-három év alatt a láz és kényszermunka előbb megörjítette, aztán megölte a delikvenst. Anglia is így tesz. Amerika vagy lincsel, vagy villámmal kinezve öl. Mi! Hol felmentjük az apagyilkost, hol másfél évre zárjuk el az önvédelemből embert ölt, hol darabokra szeretnők vágni Luchennit, hol megsiratjuk Friedrichet.

Ugyan kérem ki ne ismerné a Friedrich nevét és ki ne emlékeznék a szegény levélhordóra? Ki ne állna Tóth Béla ur mellé tiltakozni a halál büntetés ellen és ki gondol arra, hogy azt a szegény levélhordót szánja most, akit leütöttek hátulról, vizet öntöttek torkába s mikor így se fult meg, az üveggel addig verték a földön, míg meg nem halt. Ki tartja el annak hátramaradt családját?

Mind ez régi szenzáció volt. Elmult, vége. Az akasztás új, ezen lehet humanitáskodni. Olcsó mulatság és népszerű, ami fő.

En egy helyes büntetést ismerek, azt amit mind rendszeresebb n üz Oroszország.

Aki nem való a társadalomba, az még elég jó lehet lakatlan pusztákon, és szükséges, de egészségtelen iparágaknál.

Tessék foszforral, kénnel, higanyval folyó iparhoz feyenczeket vezényelni a jóra való emberek helyett. Ha kell ez az iparág s egészséget eszik, egye a gazembereket, ne tisztos család fentartókat, ha pedig még nagyobb a feyencz büne, vigyék feyencz telepre.

Szárítsanak mocsarat, irtsanak erdőt, s ami ellen vétettek itthon, legyenek uttörői idegenben a kulturának.

Ez a munkájuk expiaczió lesz a multért s elég idejük marad a magabizallságra.

Álljon össze az egész művelt világ e czélből s közösen fenntartott feyencztelepen őrizze és hasznosítsa az eltévesztett vagy örökre átkossá lett életet.

De mig ilyen helyünk nincs, addig bizonyos bűnökkel szemben nem tehet mást a földi igazságszolgáltatás, mint sujt, a bűn nagyságához képest.

Hiénaság azonban szenzációnak tekinteni az ilyen keserves aktust, és asszonyos dolog érzelmi szempontból itélni ott, hol az igazságról van szó.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnapi d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Az óra megállt.

Írta: Castelnovo.

Tizenöt éve nem láttam Vivaldi Frigyeset.

Együtt jártuk az iskolát, azután, amint már ez lenni szokott, mindegyikünk a maga útján haladt és elvesztettük egymást.

1866-ban olvastam nevét a monte-suellói csatában megsebesültek között; jóval később pedig értésemről esett, hogy szülőföldjén, egy kis vidéki városkában ügyvédeskedik. Az iskolában fényes jövőt jósoltak neki és bár nem is volt az első, a legjobb tanulók közé sorozták.

A minap kénytelen voltam Frigyeset valami ügyben szü óvárosában meglátogatni.

Ugy találtam, hogy megváltozott valamelyest; egyébiránt tizenöt év alatt megváltozhattam én is. Arca hlovány, szomorú és szenvedő, szakálla és haja őszes volt.

— Hogy vagy? — kérdeztem őt.

— Jól, — felelte röviden.

— Es megsebesülésed?

— Csekélység! Szót sem érdemel!

Feleletének tárgyilagossága és a sietség, melyvel beszélni kezdett, arról győzött meg, hogy barátom határozott jellem, ki képes rá, hogy reggeltől estig a törvénykönyvvel bibelődjék.

Nagy éleselműséggel beszélt és minden oldalról megvilágította az ügyet, mely hozzá vitt.

Ezután engedelmet kért, hogy szekrényéből előkutathassa az okmányt, a melyre szükségem volt.

— Rögtön kísértáhatunk — mondta, de olyan fagyosan, hogy kedvem lett volna rögtön a faképnél hagyni.

— Mily szép kilátás — szóltam, hogy megtörjem a csendet.

— A másik szobából még szebb, — jegyezte meg Frigyes, aki végre megtalálva az okmányt, felém közeledett. — Jöjj csak.

Miközben Frigyes az irással foglalatosko-

dott, szemem megakadt az állványon álló ingaórán, mely hat órát és tizenöt percet mutatott.

— Nini — mondtam — ez az óra meg-bomlott.

— Megállt, — felelte haraggal, alig türtőztetve magát.

A régi divatu óra alabástrom oszlopokra támaszkodott, aminek a talapzata és feje bronzból volt.

— Nemde muzeumi tárgy? — kérdeztem nevetve, egyttal közelebb hajoltam az órához, hogy lássam a szerkezetét is. Arra már nem emlékezem, hogy meg akartam-e rántani az oszlopok közt függő zsinór gombját, de annyit tudok, hogy ő karomat megragadva így kiáltott:

— Ne nyulj hozzá!

Olyan hanghordozással mondta ezt, hogy meghökkenstem.

— Szent Isten, hát mi történt? — kérdeztem aggodalommal.

— Bocsáss meg, — felelt Vivaldi nyugod-

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt yevőinket és a n. é. közönséget, miszerint a téli idényre, női-, férfi- és gyermek, carlsbadi és budapesti legjobbnak előbbélt cipők, valamint vadász-cipők és CSIZMÁK, galoschnik, hócipők. Kérem és puha fekete finom KALAPOK a Főtisztelendő Klérus részére; valamint PICHLER-féle plüsch- és loden-kalapok, sapkák, Jäger- és Merinó-ingek, alsó nadrágok, kötött és bélelt bőrkezttyük, barisnyák, lábszárvédők, gamáslik.

BÁLI INGEK, NYAKKENDŐK, CLAQUEOK, CYLINDEREK és LACK-CZIPŐK.
Egyedüli keresztény üzlet Nagyváradon és a megyében, hol ilyenmü cikkek legnagyobb választékban és lelkiismeretes olcsó árban beszerezhetők. — Teljes tisztelettel
TELEFON: 76. **FÁBRY TESTVÉREK nagy áruháza NAGYVÁRADON, Fő-utca.** TELEFON: 76.

A leszavazott olasz kormány.

Az olasz kormány tudvalevőleg törvényjavaslatot terjesztett be a házasságok elválásának megkönnyítéséről. Az is tudvalévő, hogy a Vatikán állást foglalt ellene s a konzervatív elemek sikeres agitációt indítottak meg az egész országban a törvényjavaslat ellen. Ennek az agitációnak meg is volt a hatása s a javaslatból aligha lesz törvény. Tegnap választotta meg az olasz képviselői kamara a házassági törvényről szóló törvényjavaslatnak tárgyalására kiküldendő bizottságot. A választáson a kormány teljes vereséget szenvedett, a mennyiben a bizottságban a többség ellene van a javaslat megkönnyítésének. Ambar a választásánál 200 képviselő hiányzott, a politikai helyzet mégis igen komoly.

A liberális kormány bukása Spanyolországban.

A spanyol kormány ismét válságos helyzetben van. Csak néhány hete, hogy Sagasta rekonstruálta a kabinetjét, a mi azonban nem javította a helyzetet. Az ellenzék heves támadásai megteremtették gyümölcseit. A konzervatívok úgy látszik sikerrel agitáltak, mert tegnap a kortezben a Sagasta kormányt egy alárendelt kérdésben leszavazták. Most már valószínű, hogy egy konzervatív kormány fog következni, Tetuan herceggel az élén. A konzervatívok Canovas halála óta nem voltak képesek kormányra jutni. Spanyolországban nyílt titok, hogy a fiatal király rokonszenvezik a konzervatívokkal és nem nagyon bánkodik Sagasta bukása fölött.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 4.

Gróf Apponyi Albert ma is beteg. Az ő gyöngye bronchitiszével akarják gyöngíteni a házasság-válságról szóló híreket. Pedig, hogy Apponyi részéről (Fejérvárnak a bizottságban

tabb hangon, erőltetett mosolylyal — félttem, hogy megtalálod lőkné az óra ingáját.

Miközben ezeket mondta, szemé könnyel telt meg.

Megindultan szemléltem őt, nem mertem kérdezni semmit, mivel úgy látszott, nincs közlékeny hangulatban.

Végre Frigyes keresztbefonta a karját, a szék támlájára könyökölt és felém fordulva így szólt:

— Emlékszel-e még rá, mikor husz évvel ezelőtt pünkösdi vasárnapján és hétfőjén kirándultunk Sacile mellé a Fausto Rioni-villába?

— Nagyon is jól emlékezem, — feleltem, de nem tudtam mire céloz. Fausto Rioni ez idő szerint képviselő . . . Ot is elvesztettem a szemem elől.

— Nem emlékszel rá, amikor a cseresznyefára másztunk?

— Várj csak egy kissé, hadd gondolkozzam . . . igen . . . igen . . .

— Vasárnap délután volt. Mig mi a magas fára kuszunk fel, azalatt féltucszat lány állta körül a fát és mind azt kiabálta:

— Rajta, rajta! Csak gyorsan!

— Mi pedig ameddig a kezünkkel értük, szedtük a cseresznyét, azután lélekszakadva ráztuk az ágakat. És módjára hullott a gyümölcs, melyet a leányok ruhájukkal — és felemelt kötényükkel fogtak fel.

A leánykák közül három Fausto-leány volt, három pedig idegen . . . A legidősebb lehetett vagy tízéves . . . Magas, szőke leányka

tett nyilatkozata miatt, hogy ő nem a Ház, hanem az elnök határozata előtt hajlott meg »előzékenységből« puszán és nem kötelességből) komolyabb neheztelés forog fenn, azt bizonyítja az is, hogy a közeli napokban a házelnök nem is szándékozik a Házba bemenni, a mit bizonyít viszont az, hogy mára hazahívták Nagy-Kanizsáról Tallián Béla alelnököt is, úgy, hogy most Dániel Gáborral együtt ketten váltakoznak az elnöki székben. Ma Tallián Béla elnököl.

Napirend előtt Korodi-Lutz szász képviselőnek adja át a szót.

Korodi Lutz kér szót. Gál Sándor tegnapi beszédében aposztrofálta őt is, meg ádolván nemzetiségi izgatásokkal. Nem áll, hogy a marosvásárhelyi törvényszék lázítás, vagy izgatás czimén vizsgálatot indított ellene. Sem izgatás, sem lázítás, sem stb. czimén nem folyik ellene eljárás, a minthogy nem igaz az sem, hogy az igazságügyminiszter beszűntette ellene az eljárást, legalább neki ilyen protektorról nincs tudomása. A Tribunából sem vett át cikkeket, a melyekért felelősségre vonták volna. Azt a cikket, a melyet Gál felhozott ellene, nem ő írta, hanem ellenkezőleg ő enyhítette azt a cikket.

Arra is rátér, hogy a szász nők aláírást gyűjtöttek a magyar helységnevek megmagyarosítása ellen. Igaz, hogy a feleségem is gyűjtött, de én nem bujtam a feleségem mögé, mert nyíltan kijelentem, hogy azokat az íveket én is aláírtam. Báró Bánffy Dezső azonban nem engedett a felség elé, mondván, hogy nem a felség, hanem a kormány csinál politikát. Mi mindig azt reméltük, hogy a gyakorlati életben is érvényre jut a jog, törvény és igazság, mert mi csak ezen az alapon képzeljük a nemzeti-ségi kérdést.

Majd védi a szászrégeni zászlósértés ügyében a tanítókat, akiknek szeriate abban nem volt részük. Azt sem értem, hogy Gál Sándor ur miért fordul a miniszterelnök urhoz, oltalmat kérve ellenük. Bennünket nem a miniszterelnök választott meg, hanem a választók is.

Lindner Gusztáv: Szintén személyes kérdésben válaszol Gál tegnapi felszólalására, aki annak idején hallgatója volt. Néhai Eötvös csekély személyét méltónak tartotta arra, hogy a kolozsvári egyetemen a pályázat mellőzésével a pénzügyi és közigazgatási jog tanszékére meghívták és ezt a kultuszminiszter jóváhagyta. Ő teljes 30 évet szolgált megelégedésére fennhatóságának és nyugalomba vonulásakor szép elismerést kapott, mely becsesebb előtte, mint Széll tegnapi dicsérete. Unnepélyesen vissza-

utasítja azt az állítást, mintha ő az agitátorok közé tartozna, hogy fajeredetét felhasználja arra.

A király iránti hűsége törhetetlen.

Lengyel: Hát a haza iránt? A nemzet iránt?!

Lindner: Nincs más hazája, mint Magyarország.

Kubik: A nemzetről beszéljen! (Zaj. Élnök csenget.)

Lindner: Legsajátságosabb momentum az is, hogy azzal vádolják Széllt: nem folytat eléggé erős nemzetiségi politikát. Hát erre nézve utal a belügyminiszternek legutóbb kiadott magyarosító rendeletére, amely, kimondja bátran, neki nem tetszik. (Zaj a szélsőbalon. Felkiáltások: Nincs életben! Ellentmondások jobbról: Életben van a nyár óta.)

Lengyel: Azt elhisszük, hogy nem tetszik!

Lindner: Felolvassa Gál tegnapi beszédének azt a részét, amelyben rászűti, hogy ő izgató. Ez ellen itt az ország színe előtt tiltakozik. (Helyeslés a szászok közt.) Ő a szász néppárt elvének alapján Nagyszobon város H. kerületét képviseli és így tagja a Háznak. De tagadja és indokolatlan gyanúsításnak tartja, hogy a szász néppárti program ilyen elveket tartalmazna. (Zajos helyeslés a szászoknál.) Megnyugtatólag felhossa, hogy báró Bánffy volt miniszterelnök, akire nem lehet ráfogni, hogy dédelgette a nemzetiségeket, határozottan kijelentette, hogy a szász néppárti programja semmi törvényellenest nem tartalmaz. Gál az általa hirdetett közjogi tanokat nem a szőlőtől hallotta és tanulta.

Azzal fejezi be felszólalását, hogy őt egy hazafias költemény készítette arra. (Helyeslés a szászok között.)

Elnök: Következik a napirend.

A szász tanárok.

Sebess Dénes: Személyes kérdésben kér szót. Lindner rámutatott volt beszéde közben, amideőn tanítványairól szólt. Hát ő örömmel jelenti ki, hogy nem volt tanítványa Lindnernek. Korodinak felszólalására megjegyzi, hogy Korodi sohasem képviselte a szász nép közérzetét. (Mozgás a szászok közt.)

Korodi: Nem igaz!

Sebess: Rég elszakadt onnan. Korodi Szászrégenben volt alkalmazva, de onnan izgatásért elcsapták. Korodinak a nagyapja magyar ember volt.

Korodi: Nekem? Nem igaz! (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Sebess: De igaz, az apja is az volt.

Korodi: Nem áll!

volt, haja szőke fonatokban omlott vállaira, nagy, kék szeméből kedvesség és értelem tükröződött . . .

— Oh most már egészen jól emlékszem! — kiáltottam. — Engedd, hogy folytassam . . . Szőke hajfonata kék selyemszalaggal volt megkötve . . .

— Igen, valóban . . .
— Rózsaszínvirágu fehér perkáruhácskában volt . . .

— Igen, igen.
— Ugy hívták, hogy . . . Oh! itt cserbenhagy az emlékezetem.

— Ugy hívták, hogy Virginia.

— Igen, Virginia. Nos?

— Nos, néhány év múlva ez a leányka lett a feleségem.

Körtlénztem. Frigyes hálószobáján nem látszott meg, hogy házasember lakása.

— Talán meghalt? — kérdeztem habozva.

Vivaldi igenlőleg bólintott és kezével befedte a szemét.

— Már régebben? — folytattam.

— Ő nem, — felelte — 1866. márczius havában. Azt kérde, ugy-e, hogy mi összefüggésben van ez az órával?

— Arczomról olvasta le a kérdést.

— Hat hónapja voltunk már házások, mikor Virginia megbetegedett . . . boldogságunk ege hat hónapig volt felhőtlen. Mi baja lehetett, nem tudom; nem tudák az orvosok, nem tudta azt senki . . . Nem szenvedett . . . lassan haldoklott. Nem hitte azt sem ő,

sem én, hiszen terveket szőttünk a jövőről! Így például egy napon sietve mutatott arra az órára, amit joggal neveztem muzeumi tárgynak és arra kért, hogy ezt az özvénizelőti órát mással cseréljem fel. Megígértem neki, hogy mielőtt Velenczébe megyünk, kedvére valót vásárolok neki.

Bizony nem hittem, hogy nem lesz rá alkalmam. Ketten valánk csak. Szülei elhaltak, árva volt, miként én. Nem akartam, hogy rajtam kívül más is virrasszon mellette. Mennyi álmatlan éjjelt töltöttem ágya mellett ülve. Hol elszenderedett, majd fölemelkedett és hízogó szavakat sugdosott nekem, s ismét mély álomba merült.

Óráról-órára nem hallatszott egyéb a szobában, mint a beteg lélegzetvétele és az óra ketyegése.

Egy este, mikor nyugtalanabb volt, mint máskor, azt kérdeztem tőle:

— Bánt téged az óra ketyegése?

— Nem, — felelte halkán.

Az órát hetenkint csak egyszer kellett felhuzni. Amikor Virginia még egészséges volt, ő végezte ezt; betegsége alatt ez a tisztség reám szállt. De a testi és lelki szenvedések kitörítették emlékezetemből az idő fogalmát; az egyik héten két nappal hamarabb, a másik héten egyáltalában nem huztam fel az órát.

Az 1866. év márczius 29-e zöldcsütörtökre esett. Ha mindent felednék is, e napot nem fogom elfelelni soha. Virginia reggel még a közeledő husvétü ünnepeket emlegette.

Lengyel Zoltán: Szégyelje magát, hogy megtagadja.

Pozsgay: Kitélik tőle az is.

Sebess: Lindnernek azt válaszolj, hogy szomorú dolog az, hogy 6 tanár lehetett Magyarországon. (Ugy van! a szélsőbalon.) Lindner a tanárságát a magyar barátságának köszönhette. Igaz, hogy 25 évig a legszorosabb korlátok közt tartotta magát, de amikor már megérett a nyugdíjra, akkor fordított egyet köpenyegén és megmutatta igazi ábrázatát. (Mozgás a szászok közt.) Tanárságának utolsó évében mondott egy izgató német felkészítőt, fizetésének legutolsó nyugtáját pedig németül concipialta. (Mozgás a szélsőbalon.)

Lindner: Nem igaz!

Sebess: Ó, mint a szász nép ismerője, állítja, hogy Korodi és Lindner nem képviselik azok törekvéseit. (Ellentmondások a szászok részéről.) A szász nép józan, takarékos, becsületes, hazáját szerető nép. Onök nem azokat képviselik. (Helyeslés a szélsőbalon. Ellentmondások a szászok részéről.)

Lindner személyes ügyben válaszolt s utána következett a napirend, az indemnitit folytatása.

Papp Elek három részre osztja beszédét. Először arról szól: honnan fúj a szél. Másodszor, hogy hova fúj a szél, mert nem tudja, hogy honnan és hova fúj a szél. (Derűtség). Vádolja a kormányt, amely igen sok mulasztást követ el minden téren. Nem szavaz meg ennek a kormánynak semmit. A civillistát csak akkor szavazza meg, ha Budavára otthona lesz a magyar királynak. Az indemnitit elveti. (Helyeslés).

Ezután **Madarász Imre** beszélt az indemnitit ellen.

A házigazdák adójának emelése.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Részletesen ismertettük a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság azon törekvését, hogy a háztulajdonosokat az eddiginél magasabb összegű adóztassa meg a saját maguk által elfoglalt lakrészek után. Azt vette alapul a pénzügyigazgatóság, hogy a katonai lakbérösszeget szerint magasabb bérösszegek vannak felvéve, mint a háztulajdonos bevallásából kitűnik. Továbbá a pénzügyigazgatóságnak eszébe jutott, hogy Nagyváradon a házbérek emelkednek, tehát a házigazdák lakásainak adóját is sűrűlni kell.

— Ugy-e, boldogok leszünk, nemde? — kérdezte. Beszédének könnyed hanghordozásából mintha kétkedését vettem volna ki, amely kétségbe ejtett. Délután négy óra tájt Virginia megkért, hogy bontsam ki a haját, a fonatok terhére voltak. Egedenmeskedtem, szőke haja csakhamar vállára omlott. Ezután így szólt:

— Nyisd ki az ablakot egy pillanatra, hisz tavasz van!

Gépiesen, szótlanul keltem fel.

— Be szépl! — kiáltott és ágyából gyönyörködött a kilátásban, amit te csak az imént csodáltál meg.

— Elég már . . . csukd be kérlek.

Szemét lehunyta és mély álomba merült. Melléje ültem, ágyáról lecsüngő kezét kezembe véve.

Sötétedni kezdett; a nap fénye gyengén szűrődött át a perzsa függönyökön; mindinkább tért foglalt a homály, a néma csendbe csak az óra ketyegése vegyült.

Egyszerre megszűnt ketyegni.

— Megállt az óra, — mondta alig hallhatóan Virginia.

Ugyanabban a pillanatban felsóhajtott, keze megrándult és hidegülőt éreztem az enyémben.

Bejött a ház nép, kigyúlt a világ. Virginia halott volt. Az óra állt, 6 óra 15 percet mutatott.

. . . Te is sírsz, barátom? . . . Tudom, hogy mindig jó szíved volt.

A közigazgatási bizottság múlt havi ülésén már megkapta a kellő felvilágosítást. **Pfuhl** Agoston pénzügyigazgató-helyettes, s azt remélte mindenki, hogy belátja javaslatának tarthatatlanságát, azonban tegnap meggyőződött a bizottság, hogy **Pfuhl** ur egy megcsontosodott fináncz, aki nem veszi tekintetbe a polgárok igazságát, mert előbbrevaló mindenél az állampénztár bevételeinek fokozása.

A tegnapi közigazgatási ülésre minden változtatás nélkül behozta a felebbezésekkel szemben már egyszer agyonérvelt javaslatát.

A közigazgatási bizottság elutasította minden vonalon a pénzügyigazgató-helyettes adóemelési törekvését, de az eddigiek után biztosra lehet venni, hogy az összes határozatokat megfélebbezi a pénzügyminiszterhez. Honnan is lenne az előléptetés, ha Nagyméltóságu gazdája nem nyerne tudomást az ő buzgó működéséről, amelyet a polgárok agyonterhelésével az állampénztárnak nevezett Moloch érdekében kifejt.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését, a melyről a következő tudósítást adjuk:

Beöthy László főispán elnökölt; jelen voltak: Rimler Károly polgármester, Sipos Orbán, Dús László, dr. Baróthy Akos, Bordé Ferencz, **Pfuhl** Agoston, Mihely Adolf, Rádl Ödön, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, Frankó Endre, May Sándor, dr. Nagy Géza, Huzella Gyula és Eleméry Ferencz jegyző.

Az ülés megnyitása után **Bordé** Ferencz főjegyző felolvasta a polgármester

havi jelentését

a közigazgatás november havi állapotáról. A jelentésből közöljük a következő érdekesebb adatokat:

A **közegészségügyi** állapot jónak mondható általános és népmozgalmi tekintetben, azonban rosszabbodott anyagban, hogy a hevenyfertőző betegségek szaporodtak. Vörheny 18 esetben, 2 halálzással; a hagymáz 10 esetben, 4 halálzással, a ronszó toroklob 8 esetben, 1 halálzással fordult elő. A vörheny betegek nagyobb része, számszerint 16, a Szt. László kórházban lett elhelyezve.

A megnyitott Sztaroveszky alapítványi gyermekórában november hóban 7 beteg gyermek vétetett fel; ezek közül gyógyulva elbocsátott 1, visszamaradt 6. Járóbeteg 10 jelentkezett.

Született november hóban 66 fia, 65 leány, összesen 131 gyermek. Elhalt 51 férfi, 39 nő, összesen 90 egyén. A szaporodás 41. Városrészek szerint elhalt: Újvárosban 17, Olasziban 19, Váralja-Velence és Csillagvárosban 21, a kórházakban 33. Hét éven aluli gyermek 30 halt el.

A tisztí orvosok összesen 484 szegény beteget gyógykezelték.

Az állategészségügy kifogástalan volt.

A **közbiztonsági** állapot jónak mondható. Lopás 35, súlyos testi sértés 2, könnyű testi sértés 3, sikkasztás 1, hamis pénz forgalomba hozatala 1, jogtalan elcsajátítás 2, hatóság elleni erőszak 1 és magán vagyon megrongálása 1 esetben volt.

A nyomozás eredményre vezetett 39, eredménytelen volt 8 esetben.

Nyomozás teljesített még a kir. ügyesség elrendelésére 15, idegen hatóság megkeresésére 46 esetben. Letartóztatva volt 92 egyén, akik közül az illetékes bírósághoz átkisértezt 6, eltolonczoltatott 86. — Kihágási feljelentés 115 esetben történt. A lefolyt hónapban 1 ügyilkosság és 1 tüzeset történt.

A **közdok** november havi bevételi eredménye igen kedvezőnek mondható, amennyiben 5955 kor. 48 fillérrel több kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában.

Befolyt:

kincstári adóban	136.904 kor. 07 fill.
kamatban	731 > 69 >
betegápolási pótdó	4.635 > 31 >
hadmentességi díjban	577 > 42 >
kamatban	11 > 80 >
iparkamarai illeték	144 > 62 >
házas adó	72 > — >
fegyveradóban	34 > — fill.

mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak be.

Törvényhatósági utadóban 11152 kor. 86 fillér, kamatban 6 kor. 79 fillér folyt be. A behajtás folyamatban van.

November hóban kiadott 31 iparigazolvány s megszűnt ez idő alatt 3 ipartűzlet.

A polgármester jelentését a szakelődök nemleges jelentéseivel együtt tudomásul vették.

A kir. pénzügyigazgató-helyettes előterjesztette, hogy ez évi október hóban 3578 koronával kevesebb adó folyt be, mint tavaly októberben; ellenben az év tíz hónapjában 17045 koronával több egyenes állami adót fizettek be Nagyvárad város polgárai, mint az elmúlt év január-október hónapjában. — Tudomásul vették.

A belügyminiszter megküldötte a közig. bizottságnak az ügyviteléről alkotott szabályzatot, amely 1903. jan. 1-én életbe lép. — Tudomásul vették s tanulmányozás végett a szakelődöknek adták ki.

A honvédelmi miniszter leiratot intézett a közig. bizottságokhoz, a kivételes nőstüési engedélyek gyakori ajánlása tárgyában. Felhívja a miniszter a közigazgatási bizottságot, hogy jövőben a 18 éven alóli ifjakat kivételes nőstüési iránti kérvényekkel utasítsa el. — Tudomásul vették.

A pénzügyigazgató-helyettes 16201 korona 03 fillér bevehetetlen adó törlesztését javasolta. — Elfogadták.

Pfuhl Agoston pénzügyigazgató-helyettes nyolcz esetben dologi végrehajtást kért. A közigazgatási bizottság mind a nyolcz szegény ember házában elliczítalását kimondotta.

A házigazdák megterhelése.

A kir. pénzügyigazgatóság tulbuzgalmában ugy találta, hogy a háztulajdonosok egy része a saját lakása után kevés összeggel van adó-alap címén felvéve, s a helyi viszonyokkal tájékozottak megkérdézőse nélkül, derűre borúra felemelte a lakbérösszegeket. Ezen emelést a pénzügyigazgatóság azzal indokolja, hogy a katonatisztek lakbéré magasabb összegben van meghatározva, s Nagyváradon a lakbéréknél emelkedő tendencia mutatkozik. Mintegy száz háztulajdonos megfélebbezte a pénzügyigazgatóság ezen felemelését.

Pfuhl Agoston kir. pénzügyigazgató-helyettes már a múlt hónapban a közigazgatási bizottság elé terjesztette ezen felebbezéseket, de akkor a közig. bizottság azzal adta mind vissza, hogy bővebben tanulmányozza az egyes felebbezéseket, s azután terjeszse be újra. Tegnapi került a tömeges felebbezés a bizottsági ülés elé.

Mielőtt egyenkint tárgyalták volna a felebbezéseket, **Hlatky** Endre tiltakozott a pénzügyigazgatóság azon indokolása ellen, hogy Nagyváradon a házbérek emelkednek. A viszonyokkal ismerősök tudják, hogy igen sok lakás vagy üresen áll, vagy kevesebb bért fizetnek most értük, mint azelőtt.

Pfuhl Agoston csökönnyösen ragaszkodik az emeléshez, mert a katonai lakbérösszegeket vették irányadónak.

Mihely Adolf rámutat, hogy a háztulajdonosok által lakott helyiségeket nem lehet ugy venni, mint a bérbeadottakat, mert a tulajdonos még 38%-al több más kiadást is teljesít a lakása után. A felebbezéseket fogadják el, vagy küldjenek ki egy bizottságot a helyszínére, a lakbérék megállapítása iránt.

Dr. Nagy Géza a pénzügyigazgatóság álláspontja mellett érvel, s azon különös kijelentést tette, hogy a házigazda azért fizet többet, mert — háziur!

Rádl Odön a pénzügyigazgatóság azon érvét tévesnek tartja, hogy a házbérek emelkednek. Már a múlt alkalommal kimutatta, hogy ez mennyire téves. Adókul, hogy a felebbezéseket egyenkint vizsgálná, hajlandó volna az összes emelést en bloc elutasítani; de nehogy elfogultnak mondják a bizottságot, tárgyalják egyenkint a felebbezéseket. Részéről az összes felebbezésnek hely ad.

Beöthy László főispán szintén tévesnek tartja azon felfogást, hogy a házbérek emelkedőben vannak, mert sok helyen le kell szállítani a bérösszeget, ha lakót akarnak fogni.

A főispán ezen kijelentését kimondotta határozatként a közigazg. bizottság.

Hlatky Endre kijelenti, hogy még az elől sem lehet kitérni, hogy egyes háztulajdonosok lakbérét leszállítsák, mert sok esetben ez megfelel az igazságnak. Leghelyesebb, ha a régi lakbér összegeket meghagyják. A pénzügyigazgató-helyettes nem ismeri a viszonyokat. Fel- említi ezután több előkelő pénzügyigazgatósági tisztviselőt, aki tényleg ma kevesebb összeget fizet ugyanazon lakásért.

Sipos Orbán elfogadja a bevallásokat, mert akik elég szerencsésnek háztulajdonosoknak lenni, tudják, hogy mily nehéz még olcsóbban is kiadni a lakásokat.

Hlatky Endre helyteleníti az ilyen tömeges, alap nélküli emeléseket. Egyes helyeken, ha a múltban tévedésből kevés volt kivétel, lehetett volna segíteni méltányos emeléssel, de a pénzügyigazgatóság nem így tett.

Ezután a közigazgatási bizottság mintegy 85 felebbezést egyenkint vett tárgyalás alá s mindeniknél elfogadta az eddigi bérösszeget s a pénzügyigazgatóság által tervezett emelést elvetette.

A bizottság ezután azokat a felebbezéseket vette tárgyalás alá, amelyeknél a háztulajdonosok saját lakásuk után az eddigi bérösszegnél alacsonyabbat vallottak be.

Mind a 22 felebbezőnek a pénzügyigazgatóság az eddigi összegnél magasabbat vett fel. A bizottság azonban, egy-kettő kivételével az eddigi bérösszeget állította be adóalapul.

Végül felhívták a pénzügyigazgató-helyettest, hogy az üresen maradt lakások bejelentését és az ezután eső adóterhelést nem mint eddig, évek múlva, hanem mielőbb intézzék el.

A p. ü. i. helyettes kijelentette, hogy már intézkedtek e tekintetben s az év végéig a bejelentéseket mind elintézik.

Ezzel véget ért az izgatott ülés.

UJDONSAGOK.

* **Palotay prelátnak hazaérkezett.** *Palotay* László prelátnak, ki a katolikus egyetemes országos szövetsége küldöttségének záródeklarációjában részt vett, szerdán este hazaérkezett.

* **Kirabolt templom.** A paksi plebániatemplomot a múlt éjjel kirabolták. A gonosztevők elvitték a kelyheket és ezüst gyertyatartókat, a szent olajokat és kegyzsereket pedig kiszórták s tartójukat szintén elvitték. A tolvajok valószínűleg álkulccsal hatoltak be a templomba. A templomot már áprilisban is kirabolták, de a hívek adakozásából megtérült a kár. A gaztett elkövetésével ugyanazon *Kátai* Sándor nevű embert gyanúsítják, ki áprilisban kirabolta a templomot s néhány nappal elől a szegszárdi börtönből megszökött.

* **Jogász hangversenyek.** Erdekes, szép vállalkozásra készülnek a jogakadémia zenekedvelői. Kiváló dilettans muzsikusz jogászok zenekart toboroztak össze *Vomácská* József vezetésével, s a tél folyamán több hangversenyt szándékoznak rendezni. Annnyival is inkább figyelemre méltó e komoly vállalkozás, mert nagyarányú klasszikus zeneműveket fog-nak bemutatni. A legközelebb megtartandó első estélyre egy *Haydn simphoniát* tanulnak be, a színházi zenekar fuvós muzsikusaival. Városszerte nagy érdeklődésre számíthatnak e zeneestélyek, melyre a legnagyobb ambícióval készülnek a zenekedvelő jogászok.

* **Görög szertartásának ünnepe.** Görög katolikus és görög keleti vallású polgártársaink tegnap ünnepet ültek. Boldogasszony felajánlásának emlékünnepe. Az ünnep alkalmából a Szent László-téri gör. kath. székes-egyházban és a gör. kei. holdas templomban, valamint a többi görög templomban is ünnepi istentiszteleteket tartottak.

* **Uj tb. szolgabíró.** *Beöthy* László főispán *Középe*szy Dezső III. oszt. megyei közigazgatási gyakornokot tiszteletbeli szolgabíróvá nevezte ki, s a berettyóújfalui főszolgabíró mellé osztotta be szolgálattételre.

* **Hűtlen kocsis.** *Fráter* Ferencz helyi lakos tegnapelőtt új kocsist fogadott *Karajos* György személyében. Az új kocsi úgy mutatott ki mindjárt első nap gazdája iránt hűségét, hogy az egyik szobában talált szép, kevésbé viselt fekete téli kabátot felvette magára, s mintha ott sem lett volna, odább állott. Nem sokáig urizálhatott azonban az új kabátban, mert a károsult följelentésére a rendőrség még a tegnapi nap folyamán kézrekerítette a hűtlen kocsist az ellopott kabáttal együtt, s lezárta.

* **A vágóhid rendbehozása.** *Csányi* Imre törvényhatósági m. kir. állatorvos hosszú beadványt intézett tegnap Nagyvárad városához, amelyben rámutat arra a közegészségellenes állapotra, hogy Nagyváradon a sertés vágásra és husvizsgálatra nincsen megfelelő szakértő és helyiség. Sürgeti a sertésvágóhid felállítását ahol aztán minden levágandó sertés szakértői vizsgálat alá vétetnék. A vágóhid kevésbé kerülne, s később még jövedelmet hozna a városnak. Felemlíti továbbá, hogy a jelenlegi szarvasmarha vágóhid sem felel meg a céloknak, mert a vágócsarnok kicsiny. A juhvágó csarnokkal kell kibővíteni. Sürgeti a vágóhidi hűtőkamra kellő átalakítását, a villamos erő felhasználásával.

* **A kis pajtás temetése.** Tegnap délelőtt helyezték örök nyugalomra az újvárosi közégi iskola egyik legelső tanulóját, a kis *Horster* Ernőt, a ki még alig volt 11 esztendősen s a kit egy gyógyíthatatlan, halálos kór ölt meg: a czukorbetegség. A kis pajtások díszes koszorút helyeztek utolsó üdvözlésül a kis koporsóra s megkönnyezve kísérték ki a kis barátot az utolsó útra, a honnan nincs többé visszatérés.

* **Letartóztatott anarchista.** *Orensében* tegnap letartóztattak egy *Pulgar* Perez nevű embert. Megmotozásakor törli találtak nála. Anarchistának vallja magát és azt mondja, Argentínából jött Spanyolországba, hogy *meggyilkolja a királyt*. A szenzácziós letartóztatás egész Spanyolországot izgalomban tartja. Nyomoznak az iránt is, hogy az elfogott anarchistának nincsenek-e társai Madridban vagy Spanyolországban.

* **Betörés Békés-Csabán.** A békés csabai rendőrség táviratban tudatta tegnap a nagyváradai rendőrkaptányi hivatallal, hogy előtte való nap éjjel *Adler* Lajos oitani cipész üzletébe ismeretlen tettesek betörték, s 500 koronát loptak el aranyban és ezüstben. Egyszer mind kéri — ha netán itt Nagyváradon rájuk akadna a rendőrség — a tettesek letartóztatását.

Kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy a sajtó alatt levő

Tiszántul Nagy Képes Naptárát

ismerőseik körében ajánlani sziveskedjenek, mert a díszes kiállítású és gazdag tartalmú naptár nélkülözhetetlen, házilag pótló kézikönyve lesz minden háznak. Épen ezért gondoskodunk róla, hogy nem előfizetők is megszerezhessék; ez okból nagyobb mennyiséget készítünk egyenkinti eladásra is. Megrendeléseket elfogad és pontosan teljesít a

„Tiszántul“ kiadóhivatala.

A naptár ára 1 korona. Vidéki megrendelőinknek bérmentve kézbesítjük.

Tisztelettel

a „Tiszántul“ kiadóhivatala.

Akasztás Kolozsvártt.

Friedrich Ferencz, a kolozsvári levélhordó gyilkosa meglakolt bűnéért. Az utolsó pillanatsig hitte és remélte, hogy kegyelmet kap és megmenekül a bitófától. A kegyelem nem érkezett meg. Es így a törvénynek szabad folyás engedtetvén tegnap reggel háromnegyed hét órakor elvégezte borzalmas munkáját *Bali Mihály* hóhér.

Friedrich Ferenczet tegnap végezték ki. A kivégzés a farkas-utcai fogház kis udvarában reggel háromnegyed 7 órakor történt meg.

A kivégzésre az 51. gyalogezred egy századát vezényelték, ki a mely nyújtott félkörben állott a bitófa körül.

A bíróság részéről *Bodor* László táblai bíró, *Lázár* Ernő dr. törvényszéki jegyző, *Osipkés* Károly királyi ügyész, a városi hatóság részéről *Pataky* Sándor rendőrkaptány, mint orvosszakértők pedig dr. *Kenyeres* Béla egyetemi tanár és *Kerekes* Gyula törvényszéki orvos voltak jelen.

Pontban háromnegyed 7 órakor az ügyész megállapítja, hogy az aktusra kirendelt személyek jelen vannak és utasítja a fogházfelügyelőt, hogy az elíteltet vezesse elő.

Mintán ez megtörtént, *Bodor* László táblai bíró felolvassa a bíróságok ítéletét.

Az elítelt nagy lelki nyugalommal hallgatja végig az ítélet felolvasását és csak a *veszületet csókolgatta*, a mellette álló *Hirschler* lelkésznek pedig panaszodik, hogy sokáig tart a kihirdetés. Végezzenek vele minél gyorsabban.

Az ügyész az ítélet kihirdetése után felhívta *Bali* Mihály hóhért, hogy tegyen eleget kötelességének.

A pribékek megragadták és a bitófához állították.

Bali Mihály gyorsan végzett, az orvosok hét perc múlva konstatálták a halált.

IRODALOM.

Magyar Könyvtár. A *Wodianer* F. és *Fiai* kiadásában megjelent Magyar Könyvtár novemberi sorozata újból öt értékes számmal gyarapítja a gyűjteményt. A 206—207-ik kötet füzet *Church* J. A., a híres angol történetírónak *Római élet Ciceró* korában című

muveit adja, mely könnyed, érdekes, novelisztikus formában tárja elénk az ó-kori Rómát, a legmagassabb fejlettség idejében: a császárságot megelőző években, a köztársaság bukásakor. A szerző mesterien csoportosítja és dolgozza fel az anyagot, mely Cicero beszédeiben, leveleiben van elszórva. A fordítás Szilasi Mór kolozsvári egyetemi tanár gondos kezét és ügyes magyarországi dícséri.

A másik kettős füzet, 308—309. a német klasszikusok közül került ki: Goethe-nek a „Faust” után talán legolvasottabb drámáját, Egmontot kapja kézhez ebben az olvasó, Salgó Ernő új fordításában, mely hivatva van a nevezetes munkának régebbi, már elavult átültetéseit kiszorítani az iskolából és a színpadról. Végül befejezi a sorozat (310.) Petőfi „Vegyes költeményei”-t, melyeket magyarázó jegyzetekkel Balassa József látott el és Tuil Odönnek egy sikerült képe díszít. E füzetek számonköt 30 fillérjével minden könyvkereskedésben és a kiadóknál (Andrássy-ut 21.) kaphatók, a kik az egész gyűjtemény képes árjegyzékét kívánatra bárkinek szívesen megküldik.

Mária Terézia 23 éves korában lépett a trónra 1740. október 20-án. A gyönyörű szép leánynak és gazdag örökösnek sokan áhítottak a kezére. A spanyol, orosz, bajor trónörökösök, sőt a porosz is, Friderik; hanem a főhercegnő mást választott, Lotharingia egyszerű hercegnét, Buda visszahódítójának neokáját, a kit politikailag csak az ajánlott, hogy állásának jelentéktelensége nem fenyegette a monarchiát külföldi befolyással. Legelső tette is tehát a szerelem apológiája. Ez a nagy nőesség, ez védelmezte őt meg akkor is, mikor a trónkövetelőknek és hódítani vágyó uralkodóknak egész légiója támadt trónja ellen. Akkor is nőességével hatotta meg lelkes magyarjait, amikor eléjük állt a nőesség legszebb díszében az anyaság koronájával homlokán. Száz meg száz kócsagos főveg szállt az ég felé és felharsant a kiáltás: „Életünket és vérünket királynőnkért”. És e kiáltás mentette meg Mária Teréziának ingadozó trónját.

Erről a gyönyörű uralkodónőről szól a Nagy Képes Világtörténet legutóbb megjelent 172. füzet.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyntal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Ullői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján havi részletfizetésre is.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Loute (premier.)

Szombat: Loute.

Vasárnap d. u. Goldstein Számi, este, Casanova.

San Toy. Heltai Jenőnek határozottan sokkal jobban sikerült a második fellépése, mint az első. Ugy látszik, tehetsége inkább a komikum szélsőségei felé vonzza; legalább Csuli szerepével ezt bizonyította. Dícséretül elég annyi, hogy alakítása versenyzett Bércziével s Bérczi után is tudott eredetiséget vinni szerepébe. Tánczában elkélne valamivel több elegáns könnyedség; ezt remélhetőleg el fogja érni, mert hogy a lábművészethez van ereje és képessége, azt a tegnapi ugrálásokkal megmutatta.

Csepürágók. A „Csepürágók”, Ganne gyönyörű muzsikája, népszerű operettje már vasárnap este színpadra fog került a már jelenlévő új színpadban, Rédey Szidival, Bilkey Irénnel, Pintér Imrével és Heltai Jenővel a főbb szerepekben.

Loute. Több bérlő panasszal fordult hozzánk, hogy a Vígsház trágár darabjait botrányosan felkapta a Szigligeti-színház s ők azokba nem vihetik el a családjaikat. Bíráltek a félszezonra s negyedszezonra sem élvezhetek, mert a színrekerülő malaczságok miatt átlag minden 2-ik vagy 3-ik előadásra kénytelenek a bérletet másnak átadni. Így járt egész sereg bérlő most is, Loute előadása alkalmával. Kötelességünk erre figyelmeztetni az igazgatót, megjegyezve, hogy többben már azon gondolkoznak, hogy a bérletet nem újítják meg. — *Ma a Loute előadása lévén, jelzzük ismét, hogy csak orfeumképes uraknak való!*

Premier és vendégszereplés. A színházban a „Karácsony” című darab premierjére készülnek. A darab, melyet Mátray Béla írt, még karácsony előtt színrekerül. A darab fő szerepét maga a szerző, Mátray Béla, a Vígsház kitűnő művésze fogja játszani, ki ebben a szerepben és a „Velencei kalmár” Shylock-jában fog vendégszerepelni a nagyvárosi színházban.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 78.

Bérlet 63. sz.

Ma pénteken, 1902. december 5-én:

LOUTE.

Bohózat.

S Z E M E L Y E K:

Dupont — — — — —	Tóth Elek
Castillon — — — — —	Krasznay Andor
Fracotin — — — — —	Deésy Alfréd
Baburon — — — — —	Szathmáry Arpád
Bru — — — — —	Bognár J.
Loute — — — — —	H. Novák Irén
Des Echantenné — — — — —	T. Pogány Janka
Renée, leánya — — — — —	Bilkey Irén
Marchaisonné — — — — —	Benkő Jolán
Julie, szobalány — — — — —	Kulinyi Mariska

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Szénye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tamlászék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérhálzával szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárváltás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szombaton, december 6-án:

LOUTE.

Bohózat.

Igazságszolgáltatás.

A város nyert pere.

Molnár (Guttman) Béláról nagyatyja akként gondoskodott, hogy mint gyermeket 5000 frt összegig biztosította halálesetre, vagy életének 20-ik évére, a mikor is, ha életben marad, kikapja az összeget.

Végrendeletében egy más czéjra hagyott nagyobb összeget jelölt meg, amelynek kamataiból a biztosítás után fizetendő évi járulékot fedezni kell. Daczára azonban, hogy ez az összeg az árvaszék kezelése alatt volt, a biztosítási díjat sem az árvaszék, sem a term. és gyámul rendelt saját édes atyja nem fizette s így időközben a biztosítás megszűnt.

Midőn Molnár (Guttman) Béla nagykorúságát elérte, perrel támadta Nagyvárad város

árvaszékét az elveszetti 5000 frt biztosítási összegért és annak kamataiért.

Hosszu huzavona után tegnap került tárgyalásra az ügy a nagyvárosi kir. törvényszék előtt s a törvényszék Molnár (Guttman) Bélát a városi árvaszékkel szemben támasztott követelésével elutasította, ellenben Molnár Béla atyjával, mint gyámmal szemben megítélte az elvesztett összeget.

A polgári perben a várost Dús László főügyész, Molnár Bélát Mihelffy Adolf ügyvéd és az atyját Hlatky Endre ügyvéd képviselte.

A z e s k ü.

T. Nagy István és József amolyan régi fajta pörlekedő atyfiak, a kik az apai örökséget meg nem osztanák békességgel egymás közt, a nélkül, hogy egy néhány fiskálisnak ne juttatnának belőle.

Evtizedek óta pörlekedik a két komádi-i testvér. Még 1877-ben halt el az öreg T. Nagy István, tetemes ingatlanok hátrahagyásával, s egyideig együtt gazdálkodtak az apai birtokon, István és József, de István efégedetlenkedni kezdett, s félve, hogy a furfangosabb József kijátsza, — a birtok megosztását követelte.

Meg is történt az osztózkodás, látszólag békés szerzetel, hanem mikor vége volt mindennek, kitört István elégedetlensége, s pört akasztott József nyakába 1682 korona erejéig. Ez az összeg állítólag az elszámolásnál, úgy maradt fenn, hogy József visszaváltotta az Istvánra eső apai ház felét, de az árat nem fizette meg. Így állította István, pedig tanui is voltak az osztózkodásnál annak, mikor József a különbséget lefizette.

De István állt a maga igaza mellett s a pör folyamán meg is esküdt, hogy egy krajczári sem keppott Józseftől.

Az eskü döntött, — de később beigazolódt az István hiteles feljegyzéseivel, hogy bizony kapott ő több részben nagyobb összeget Józseftől a ház árába.

Ennek következtében a büntető bíróság elő került István, hamis eskü büntette miatt. Itt is tagad mindent, noha az irátszakértők és szemtanúk is igazolják, hogy megkapta a maga részét.

A tegnapi főtárgyalás a vád és védelem előterjesztésével fejeződött be, Vámosy alügyész hamis eskü büntette miatt kérte a vádlott megbüntetését, míg Szokoly Tamás felmentését kérte.

Ítéletet ma hoznak a komádi-i atyfiak ügyében.

EGYESÜLETEK.

A nőegylet vál. ülése. A „Biharmegyei és Nagyvárosi Nőegylet” választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a f. évi december hó 6-ik napján d. u. 4 órakor lakásomon tartandó választmányi ülésre meghívni. Nagyvárad, 1902. évi december hó 4-ik napján. Osv. br. Gerliczy Félixné elnöknő.

TANUGY.

Az iskolaszék gyűlése a jövőben.

— Egy 19 3-iki gyűlés. —

Szintér: Az új városház kupolaterme.

Jelen van: az új iskolaszék. Sokan vannak a hivatottak, de kevesen a választottak. T. i.: a 36 választott tag közül csak 13 van jelen (szerencsétlen szám!) a 25 hivatalbeli tag közül pedig senki sem maradt otthon. Az utóbbiak között van 12 lelkész és 13 tanító. (Ez is 13!) A 13 tanító között van a tanügyi tanácsossá átvett felügyelő igazgató, 3 férfi-igazgató, 4 nő-igazgató és 5 tanítótestületi képviselő, a la: reménybeli igazgató. Ezek között 1 özvegyasszony, 2 férjes asszony, 4 férj, 2 agglégény, 1 agglégény és 3 kisasszony.

Elnök: a polgármester.

Jegyző: a legfiatalabb hivatalbéli tag t. i. mind a három kisasszony.

Az **elnök** megnyitja a gyűlést s barátságos mosolylyal üdvözlöli a nőket — az alkotmányban, illetőleg az — iskolaszékben. A kisasszonyok leültöztetett szempilláik alól fixirozzák a polgármestert, az özvegy és a két férjes asszony visszamosolyog-nak a polgárnagyra. (Nagy zaj. Elnök csenget.)

I. Igazgató: Tekintetes új Iskolaszék! A régi iskolaszék egy szép multat hagyott ránk.

Az egyik agglegény: Ne háborgassuk a multakat!

I. Igazgató: Ez a mult s annak a tradíciója minket kötelez és pedig arra kötelez, hogy azt a nő-emancipációt, — a melyet a megboldogult iskolaszék (Isten nyugosztalja a szegényt!) és az inkompatibilitás babéjain pihenő iskolaszéki elnök ur olyan magas nivóra fejlesztettek, hogy az európai koncepczióban ezen a téren a legnagyobb rekordot a mi messze földön híres pakfong városunk éri el, — (Eláll! üljön le! kiáltások a jobb-oldalon. Úgy van! Helyeslés. Zugó tapsvihar balról.) ezt a nőemancipációt mi tovább fejlesztjük és ezen a nivón fenntartsuk. (Szónokot számosan üdvözlölik és öklözik.)

II. Igazgató: Az előttem szóló tisztelt kartársam és tagtársam ékes szavakkal adott kifejezést a nők iránti határtalan tiszteletének.

Egy hang: Bizonyosan nincs még felesége!

II. Igazgató: Nekem ehhez semmi hozzátenni valóm nincs, csatlakszom a n. t. bizottsági tag ur véleményéhez és tisztelettel indítványozom, hogy a most betöltendő 8 új tanító állásra az elsorolt nyomós érvek alapján 6 nő, és 2 férfit válasszunk meg a mai gyűlésben.

A tanácsossá átvedlett felügyelő ur: Mélyen megsomorodott szívvel konstátálom, hogy a város érdemes főszámvevője nem lehet jelen többé gyűléseinken; nincs már többé, a ki tapasztalati évek arányában kiszámítsa nekünk, hogy hány férfit és hány nőt kell beválasztanunk, hogy az egyensúly a tantestületben helyreálljon. Ezért én is csak azt mondom, a mit fiatalabb éveimben hangsúlyoztam, hogy nő, csak nő kell nekünk; tisztelettel javaslom, hogy mind a 8 állásra csak női erőket alkalmazzunk.

Egyik hivatalbéli lelkész: T. Iskolaszék! Az Ur azt mondta, hogy nem jó az embernek egyedül lenni! (Móz. V. 39.) En megfordítom az írás szavait, s azt mondom, nem jó a nőnek egyedül lenni! Mivel pedig a tantestületi személyzet 60 tagja közül 47 nő van és ezek közül sok van egyedül...

A 3 kisasszony: De mennyien vagyunk páratlanul!

Egyik hivatalbéli lelkész: En azt vagyok bátor elfogadásra ajánlani, hogy a meghirdetett 8 állás mindenikére, férfi erőt alkalmazzunk, mert csak így vélem az egyensúlyt helyreállíthatóknak, csak így látom az írás szavait betöltöttnek.

Az egyik kisasszony: A főtisztelendő bizottsági tag ur egészen a szivemből beszélt. Úgy van tek. iskolaszék! Sokan vagyunk a tantestületben olyanok, mint a fél keztyű; páratlanok. S bár egyik-másik iskolaszéki tag ur bizonyos előszeretettel hangsúlyozta, hogy a nők **tulsulyban** vannak testületünkben, ne méltóztassanak felülni ezeknek a szóvirágoknak, **tulsulyban** akkor leszünk igazán, ha a most betöltendő állás mindenikére, mint a főtisztelendő bizottsági tag ur igen okosan mondotta, férfi erőket válasszunk be.

Elnök: A bizottsági tag urat a most használt interparlamentáris kifejezésért rendreutasítom. (Nagy zaj!) A tagok egy része fütyöl, a másik része az asztalt üti. Az elnök negyedóránál csenget. **A kisasszony:** De azért a főtisztelendő bizottsági tag ur indítványát mégis elfogadásra ajánlom! Még nagyobb zaj. A csengő megreped. Az elnök felfüggeszti a gyűlést és az összes villanylámpákat eloltatja.)

Tudósítónk a sötétben nem írhatta tovább a gyűlés lefolyását, hanem megszökött a gyűlésteremből. (—rs.)

TAVIRATOR.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, decz. 4. (Saját tud. távir.) Komjáthy folytatva beszédét a 2 évi katonai szolgálatot követelte. Kimutatja,

hogy nem lenne sem rosszabb, sem költésesebb.

A puchói választás.

Puchó, decz. 4. 8 óra 40 percz. Petrás Károly választási elnök délelőtt 8 órakor megnyitotta a választást. Bizalmi férfiak a szabadelvűpárt részéről Kácsér Nándor dr. és Spotkovszky József, a néppárt részéről Chocholus Bálint pruszkai esperes és Gyuriss Emil vármegyei tiszteletbéli ügyész. A felvonulás mindkét részről teljes rendben ment végbe. A szavazatok aránya fél 9 órakor: **Kaas** Ivor 6, **Sipeky** 37. A szavazatok aránya 10 órakor: **Sipeky** 64, **Kaas** Ivor 17.

Délután 4 óráig 20 község szavazott le.

Sipekire: 373.

Kaas Ivor báróra 196 szavazattal.

A küzdelem váratlanul erős s az eredményre még alig lehet következtetni. Váratlan eshetőségek egyik fél részéről sincsenek kizárva. (M. T. I.)

Este 9 órakor:

Sipeki: 488.

Kaas: 314.

Nessi Pál a katonai becsületbíró előtt.

— Éjjel érkezett táviratunk. —

Budapest, decz. 4. (Saját tud. távir.) A köztudomású idézés értelmében, Nessi ma délután 3 órakor megjelent az Üllői-uti honvédlaklányában s tisztelegve az ezredesnél, jelentkezett a becsületbírósnál, melynek elnöke **Matyasovszky** alezredes. Legott felolvasták Nessi előtt az öt megállapított vádpontot, melyek a következők:

Igaz-e, hogy mikor József Agost főherczeg Kolozsvárra megérkezett, ott az ifjuság a Gotterhalte ellen zajosan tüntetett; s ha igen, részt vett-e ő ebben? Altalában adja elő a dolog történetét, a zenekarnak a pályaudvarra való kiérkeztétől a tömeg feloszlásáig.

Erre Nessi részletesen előadta az ismeretes tényállást, minek elbeszélése után a második kérdést olvasták fel előtte:

Igaz-e, hogy a tüntetés alkalmával lovasrendőrök lábbal taszigálták?

Nessi ezt határozottan tagadja.

Matyasovszky elnök erre figyelmezteti, hogy kolozsvári rendőrségtől beszerzett vallomások szerint **Mina** Kálmán rendőr azt állítja, hogy ő lökte meg tüntetés közben Nessit.

Egy másik rendőr pedig, állítólag látta, hogy a földről hajadon fővel fel-tápázkodott.

Nessi erre azt feleli, hogy mindez tulzott, nagyítás.

A harmadik kérdés:

Igaz-e, hogy ezen alkalommal legyalázta a rendőrséget, — alávalónak, gazembernek?

Nessi: Ezt nem tettem.

Igaz-e, folytatja **Matyasovszky** alezredes, hogy a rendőrtiszt mondta neki, hogy illetlen dolog egy képviselőnek ilyen tüntetést élére állani? Ezért milyen elégtételt vett.

Nessi: Nem hallottam, különben nyakon ütöttem volna.

Az utolsó kérdés pedig a következő: Összeegyeztethetőnek tartja-e hadnagy úr

tiszti méltóságával, olyan tüntető tömeg élére állani, melyet karhatalommal kellett feloszlítani?

Nessi: Ha nem tartottam volna méltónak, nem álltam volna élére. Külömben is a tüntetők egyetemi polgárok voltak.

Elnök ezután felolvasta a felvett jegyzőkönyvet, s megkérdezte Nessitől, van-e még valami megjegyezni valója?

Nessi: Van. 16 éves tiszti multam bizonyítja, hogy megtudom becsülni a tiszti rang méltóságát.

Ezzel a kihallgatás véget ért.

Egy rendfőnöknő halála.

Temesvár, decz. 4. (Saj. tud. távir.) Az iskolás nővérek magyarországi főnöknője; **Hentz Agnes** meghalt. 52 éves életéből 44-et zárdában töltött. Mint 8 éves lányka, teljes elhagyottan lépett a zárda falai közé, melyet most halva hagy el.

A Mattasich-regény folytatása.

Bécs, decz. 4. (Saj. tud. távir.) A Wiener Allgemeine Zeitung drezdai tudósítója tudakozódott a Budapesti Naplónál **Mattasich** cikke után, s azt az értesítést nyerte, hogy **Lujza** herczegnő csakugyan találkozott **Mattasich** chal.

Állítólag **Mattasich** ki akarta szabadtani a herczegnőt.

Az orvos kijelentette, hogy e találkozás súlyosította a herczegnő állapotát.

A spanyol kormányválság.

Madrid, decz. 4. A miniszterválság politikai körökben nagy nyugtalanságot kelt. Egy barcelóniai távirat újabb diáktüntetésekéről ad hírt. A diákok a prefektus lemondása ellen tüntetnek. Az egyetem zárva van. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: **Stenkiewicz Henrik.**

154

— Nem tehetek rajta erőszakot! Nem akarok, nem is tudok! Nyomban belé halva a szegény!

— Akkor csak menj és pedig minél előbb. Amíg itt lát, tudni sem akar rólad. De ha itt csücsül már hónapok óta s nem lát más élő lényt, csak engem, meg **Cseremist**, akkor majd rádfanyalodik.

— Hiszen ha egészséges lenne, papot hoznánk **Barkovból** és összeesketném magamat vele, de hogy beteg, hát félek, hogy a rémület és az izgalom megöli. Láttad, hogy az előbb is...

— Ne papolj! Mióta sóhajtozik az igazi kozák a pap, meg oltár után? Be sem eresztenék ide egy ilyen szoknyás szent embert. Hiszen **Barkovban** táboroznak a **dobrudzsabeli** tatárok is, akik biztosan a nyakunkra jönnek vele. Akkor azután fölkapik az állad, elvinnék az orrod elől a kisasszonyodat, sohase látnád többé! Mi jutott az eszedbe? Azt mondom néked, lódulj innen minél előbb és minél később jöjj vissza!

— Előbb tekints a vízbe és mondd, hogy mit olvasol benne. Az igazat akarom tudni, ne titkold el, ha mindjárt halva is látnál!

A leány odalépett a malom vályujához s a zsilip egy deszkáját kifeszítette helyéről. A habok vigabban futottak a vályun keresztül, gyorsabban forgott a kerék és a levegőbe szórta a sok apró vízcsöppet, hogy az alápermetező víz egész kis felhőbe burkolta, alul pedig tájtékozott, buzogott a fodros, fehér hab.

Erre a tajtékra meredt a Horpyna fekete szemé s a füle mellett fonatban leomló haját lépve, kiáltozott.

— Huhu, huhu! Jelelj meg! Ha rossz a hajó, a malomkerék alatt, a tajték közepette, a víz permetező párájában jelenj meg!

Bohun a lány mellé lépett, s ő is aggodalmas, kíváncsi arcczal a vízre meredt. Egyszerre elkiáltotta magát Horpyna.

— Látom . . .
— Mit látsz? Mondd szaporán!
— Látom a bátyám halálát. Karóba húzák a szegényt.

Bohun csalódottan fordult el.
— Vigye az ördög a bátyádat, nem az ő sorsára vagyok kíváncsi!

Kis ideig csak az eszeveszetteen forgó kerék zakatolása hallatszott. Azután folytatta a lány

— Kék már a bátyám arcza, egészen kék és a varjak szállonganak fölötte!
— Egyebet nem látsz?

— Nem. Oh, milyen kék az arcza! Huhu, huhu! Látomás a malomkerék alatt, a fehér tajték közepette, a víz permetező kódében: jelenj meg! . . . Látok . . . Harczot látok. A lengyelek futnak a mieink elől!

— És én? Ugy-e, én üldözöm őket?
— Téged is látlak. Egy alacsonytestű lovaggal csaptál össze. Ovakodjál az alacsonytestű lovagtól!

— Es a hercegnő?
— Nincs veled. Hanem látok valakit mellett, aki elárul téged, aki álnok barátod!

Bohun szinte elnyelte szemével a tajtékszó habot és Horpynát és rettenetesen erőlködött, hogy a látomás értelmét megfejtse.

— Kicsoda az a barátom?
— Már nem látom. Azt se tudom, hogy fiatal vagy vén!

— Öreg, bizonyára öreg ember!
— Lehetséges.

— Oh, akkor már tudom, hogy kicsoda, mert egyszer már elárult. Potrohos, öreg nem ember, félszeme van csak és szürke a szakála. Halál reá!

— Leselkedik reád, már megint látom. Várj csak! Itt a hercegisasszony is, menyasszonyi koszoru a fején, hófehér ruhában. Kánya száll a feje fölött.

(Foylt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1902. decz. hó 2-ik napján tartott vásárban eladott természetnénnyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza 14.80—14.—. Kétszeres buza 13.40—12.60. Rozs 12.40—12.—. Arpa 11.40—10.80. Zab 12.—.—11.60. Tengeri: 10.—.—9.60. Borsó 36.—. Lenese 40.—. B. 18.40 Kéleskása 23.50. Burgonya 4.20. 100 kiló án. sz. 27.20. zsemlyeliszt 26.80. fehérkenyér liszt 26.60. barnakenyér liszt 24.40. széna fuvarral 4.80. szalma 1.20 Szalonna 152.—. 6 kiló zsup-szalma —20. 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. búkkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.78, Lámpaolaj 1.—. 1 liter ó-bor —.72 Uj-bor —.72. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.60, Szesz 2.—. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—. magyar gyapju —.—. Egy hektoliter óbor 60.—, uj bor 32.—, mész 1.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 20.—. köles —.—. repce —.—, dió 50.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 40.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalona 1.44, sertéshus 1.12, juh-hus 68, veres hagyma 14, fog hagyma 50, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, 1 mm. lókőny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1902. évi decz. hó 2-ről. Tiszta buza körülbelül 700 hltr, kétszeres buza 150 hltr, rozs 170 hltr, árpa 110 hkl, zab 140 hltr, tengeri 900 hltr, burgonya 350 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 230,

drb, félhizott 270, sovány 140, stüldő 360, malacz 180, hizott marha 51, jármos ökör 380, fejős tehén 200, borju 243, bivaly 7, juh és kecske 191, ló 263.

Marha ártáblázat 1902. decz. hó 2-ről.
Egy pár első rendű jármos ökör 600-690, egy pár másodrendű jármos ökör 500-590, egy pár harmadrendű jármos ökör 230-490, 1 drb fejős tehén 100-240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150-272. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110-184, 1 drb. veres borju 30-50, 1 drb. fél éves borju 32-58, 1 drb egy éves borju 44-66, két éves borju 64 162. 1 drb hizott sertés 96-102, 1 pár fél éves 36-42, 1 pár egy éves sertés 50-72, 1 pár két éves sertés 80-140. 1 drb igás ló 150-240, 1 pár ökörbőr 40-50, 1 pár tehénbőr 26-34. 1 pár bojubőr 10-20 pár lóbőr 10-20.

Magyar Ártáblázat

Társaság jelentése

— a Magyarországi Ártáblázat Társaságáról —

Ártáblázat

	Budapest, decz. 4.
Osztrák hitel	462.—
Magyar hitel	697.—
Államkassza	687.50
Rimamurányi	465.—
Magyar pénzügy	464.50
Salkötvi	—
Wagon-közlés	—

Historia

	Budapest, decz. 4.
Buza októberre	—
Buza ápr. h.	7.75
Tengeri	5.82
Rozs okt.	6.71
Zab ápr.	6.89
Káposzta, repce, s. q.	11.90

Hivatalos Ártáblázatok

— Budapesti Ártáblázat és Ártáblázatok 1902. decz. 4-én.

Magyar aranyjárdék 4%	120.20
Magyar koronajárdék	97.95
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4%	—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 4%	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1875-1881	98.—
Magyar földterületmentesítési kötvény 4%	100.—
Magyarországi jog megváltási kötvény	98.—
Horvát-szlavón-szerb-keletmagyarországi kötvény	199.50
Magyar nyereségy-sorsjegyek-készlete	156.—
Tiszaháti-nyereségy-sorsjegyek-készlete	100.50
Osztrák járdék papírban	100.50
Osztrák járdék aranyban	120.50
Osztrák korona járdék	100.20
Osztrák államsorsjegyek	150.00
Osztrák magyar bank részvény	15.50
Magyar hitelbankrészvény	7.40
Osztrák hitelintézet részvény	685.75
Párisi visita	1.08
20 frankos arany (Napoleon'dor)	117.05
Németbirodalmi márka	23.40
Londoni visita	96.25
20 márkás arany	23.43

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Három magtár

azonnal kiadó a Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank

Nagy Teleky-utczai házában. 306

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehető.

Ertekezhetni a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

Belépési felhívás!

a filléres,

TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

IV. évtársulatába.

A Filléres Takarékpénztár és segélyszövetkezet 1903. év január 1-én új évtársulatot nyit.

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszősszerinti számban jegyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszerű hetenként ismétlődő betétek által a vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok befizetések arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Jelző logbank helyiségében (Bémer-tér Lévaipalota)* eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendők.

A vidéki beiratkozók a befizetéseket a postatakarékpénztár útján díjmentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1902. október hó. 48

„FILLÉRES”

takarék és segélyszövetkezet.

A lejárt évtársulat minden 20 fillér heti befizetés után 31 K. 20 fill. tőkét és 2 K. 60 fill. osztalékot fizetett készpénzben.

Belépési felhívás

a „Polgári takarékpénztár- és segélyszövetkezet” 8-ik évtársulatába.

A „Polgári takarékpénztár- és segélyszövetkezet” 1903. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1905. év végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr) fizetendő. A három év eitelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, a mennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénziári kamatozásnál magasabb nyereségy-osztalékot hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 4% részét 6%-os kamatláb mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr) beiratási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait valamint mindazokat, kik az 1903. január 2-vel kezdődő 8-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránti kérelmet üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1902. október hó.

A „Polgári takarékpénztár- és segélyszövetkezet” igazgatósága.

A 8-ik évtársulat befizetési napjai:

vasárnap délelőtt 9-11-ig,
szerda délután 3-5-ig,
péntek délután 3-5-ig.

A szövetkezetnek ez idő szerint 2500 tagja van, mintegy 50.000 üzletrészszel.

Az üzletrészek befizetett értéke ez idő szerint az egy millió kofonát felülmúlják.

Az intézet fenntartása óta kifizetett lejárt üzletrészekért 1.238.250, kor. nyereségy-osztalékért 98.102 kor.

25 krtól kezdve
női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
kész női- és leány-felöltőket,

1 frt 20 krtól kezdve
gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
szolgálás mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
Nagyvárad, Bemer-tér.

Tennis flanel
szép kivitelben
16 kr.

Színes mosó
barchettek
17 krtól.

Különösen figyelemre méltó!
Az ujonnan berendezett női- és gyer-
mek confectio raktár.
Dús választék. **Eredeti modellek.**

Fekete és szí-
nes blous sely-
mek legújabb
kivitelben
60 krtól 4 frtig.

Alkalmi vétel
férfi gallér mig
a készlet tart
10 kr.

Fehér zsinór és
pique barchetek
óriási választékban
25—90 krig.

Francia delai-
nek **39 krtól.**
Valódi prágai
keztvük **88 kr.**

Vászon fehér és
asztalneműek
elismert legelő-
nyösebb árakban

Egy hat sze-
mélyes teríték
asztalkendőkkal
1.20.

1 vég vászon
3.90—100 frtig.

Valódi rumburgi,
Irhoni és
creas vásznak,
Schroll siffonok
nagy választék-
ban.

Mennyasszonyi
kelengyék
remek kivitelben
készítünk
5000 frtig.

**Karácsonyi és ujévi nagy-
vásár!!**

Wallerstein Fülöp Fiai cégnél

Fiók üzlet: **Nagyvárad, Bemer-tér.** Fiók üzlet: **Kisvárd.**
Debreczen. Ajánlja a közeledő karácsonyi és ujévi alkalomra **legalkal-
masabb ajándékkal,** óriási mennyiségben

szövet- és selyemmaradékokat,
mindennemű divatárukat **mélyen leszállított árakban.**

Különösen figyelemre méltó!
az ujonnan berendezett női- és gyermek confectio raktár.
Dús választék. **Eredeti modellek.**

Óriási választék
angol női divat
kelmékben gyö-
nyörű kivitelben.

Francia gyapju
flanelek, blous
és pongvoláknak.

Férfi ingek leg-
jutányosabb
árakban, közel
20 kr.

Csőtömegeből
vásárolt minden-
nemű férfi szöve-
tek rendkívül
előnyös árakban.

Szőnyeg, függöny
ágyterítők, flanel
takarók a leg-
nagyobb választékban.

Futó szőnyegek
18 krtól
3 frt 50 krig.

Ebédülő szőnye-
gek **2 frttől**
200 frtig.